

Republica Moldova

PARLAMENTUL

HOTĂRÎRE Nr. 1165
din 24.04.1997

cu privire la Concepția reformei fiscale

Publicat : 17.07.1997 în Monitorul Oficial Nr. 046   Promulgat : 24.04.1997

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art.1. - Se adoptă Concepția reformei fiscale (se anexează).

Art.2. - Guvernul va întreprinde măsurile de rigoare pentru realizarea prevederilor Concepției reformei fiscale.

Art.3. - Prezenta hotărîre intră în vigoare la data publicării.

Anexă
la Hotărîrea Parlamentului
nr. 1165-XIII din 24 aprilie 1997

CONCEPȚIA REFORMEI FISCALE

1. Necesitatea efectuării reformei

Principalele obiective ale reformei fiscale ce se înfăptuiește în Republica Moldova constau în sporirea încasărilor bugetare necesare pentru finanțarea programelor de stat și dezvoltarea sferei serviciilor, în stimularea dezvoltării economice și redistribuirea veniturilor între diferite pături ale populației.

Necesitatea reformării sistemului fiscal este condiționată de faptul că sistemul fiscal:

- a) este inechitabil - povara fiscală este repartizată neuniform între persoanele fizice și agenții economici aflați în condiții economice egale;
- b) împiedică dezvoltarea economică și crearea locurilor noi de muncă;
- c) nu contribuie la încasarea eficientă de mijloace necesare pentru finanțarea programelor de stat și a sferei serviciilor.

2. Privire generală asupra sistemului actual

Principalele surse de venituri de stat în Moldova sînt taxa pe valoarea adăugată (T.V.A.), accizele, taxele vamale, impozitul pe beneficiul întreprinderilor, impozitul pe venitul persoanelor fizice, defalcările în bugetul asigurărilor sociale de stat, impozitul funciar și impozitul pe bunurile imobiliare.

Impozitele sînt percepute de organele Serviciului Fiscal de Stat, iar T.V.A. și accizele la mărfurile importate - de organele controlului vamal.

Veniturile de la T.V.A., accize și taxele vamale sînt repartizate pentru

finanțarea bugetului de stat, iar impozitul pe venitul persoanelor fizice, impozitul funciar și impozitul pe bunurile imobiliare sînt sursa de finanțare a bugetelor locale. Impozitul pe beneficiul întreprinderilor se folosește la finanțarea bugetului de stat, precum și a bugetelor locale.

2.1. Impozitul pe venit

Impozitul pe venit se percepe în formă de impozit pe beneficiul întreprinderilor, impozit pe venit perceput din salariile muncitorilor și funcționarilor și în formă de impozit pe venit plătit de persoanele care practică activitate individuală de muncă.

Beneficiul întreprinderilor, calculat prin scăderea din venit a cheltuielilor specifice, se impune la cota de 32%. Amortizarea fondurilor fixe ale întreprinderilor se calculează prin metoda liniară, conform căreia se ține cont de fiecare unitate de fonduri fixe pe durata întregului termen de exploatare.

Un șir de agenți economici beneficiază de înlesniri și scutiri fiscale. Astfel, întreprinderile cu investiții străine și agenții micului business beneficiază de scutiri fiscale pe o perioadă de pînă la cinci ani, iar gospodăriile agricole, cu excepția unităților de tip industrial, sînt scutite în întregime de plata impozitului pe beneficiu.

Majoritatea persoanelor fizice nu sînt obligate să-și declare veniturile. Patronii rețin de sine stătător impozitul pe venit din salariile lucrătorilor și îl varsă în buget.

Peste 1,3 milioane de muncitori și funcționari fac parte din această categorie. Totodată, persoanele fizice care obțin venit din activitatea individuală de muncă sînt obligate să prezinte anual declarații fiscale. Numărul acestora depășește cifra de 30 de mii.

Impozitul pe venit se percepe conform cotei diferențiate: de la 10% din venitul anual de 4320 lei pînă la 40% din venitul ce depășește suma de 21600 lei pe an.

2.2. T.V.A.

Din 1992 în Moldova se aplică T.V.A. Cota de impozit constituie 20%. Baza de impunere cu T.V.A. este foarte extinsă. În ultimii ani, însă, au fost stabilite un șir de scutiri care au redus considerabil baza de impunere și au complicat administrarea impozitului.

Impunerea fiscală a mărfurilor importate și exportate se efectuează conform criteriului originii și criteriului destinației. Mărfurile importate din țările membre ale C.S.I. sînt scutite de T.V.A., iar mărfurile exportate în aceste țări sînt impozabile. În ceea ce privește alte țări, mărfurile importate sînt impozabile, iar cele exportate nu sînt impozabile.

Sistemul se complică și mai mult prin faptul că T.V.A. se calculează prin două metode. Producătorii folosesc metoda de cont-factură, iar în domeniul comerțului se impune adaosul comercial. În majoritatea țărilor, la toate etapele activității economice, începînd cu procesul de producție și pînă la comerțul cu amănuntul, se aplică o metodă unică de cont-factură.

2.3. Accizele

Accizele au fost introduse în 1992. Pe parcursul anilor, numărul mărfurilor supuse accizelor a variat considerabil. Lista mărfurilor supuse accizelor includea de la 20 pînă la 60 de denumiri. Pentru a simplifica respectarea legislației fiscale și administrarea, păstrînd totodată baza fiscală ca sursă importantă de venituri, lista mărfurilor supuse accizelor a fost redusă și actualmente include 14 denumiri, inclusiv băuturile alcoolice, articolele din tutun, benzina și motorina.

Sînt supuse accizelor mărfurile consumate în țară, indiferent de faptul dacă au fost produse în Moldova sau au fost importate. În unele cazuri sînt supuse accizelor mărfurile exportate, în special în țările membre ale C.S.I.

2.4. Impozitul funciar și impozitul pe bunurile imobiliare

Impozitul funciar și impozitul pe bunurile imobiliare au fost introduse în 1993. Mărimea impozitului funciar se determină pornind de la bonitatea pămîntului și suprafața terenului. Astfel, încasările de la impozitul funciar nu reflectă exact valoarea de piață a pămîntului.

Mărimea impozitului pe bunurile imobiliare se determină pornind de la valoarea acestora, care de asemenea nu reflectă prețurile de piață constituite, și de la cota de impozit, care diferă în funcție de orașele și raioanele țării.

2.5. Defalcările în bugetul asigurărilor sociale de stat

Majoritatea agenților economici varsă în bugetul asigurărilor sociale de stat 35% din fondul de retribuire a muncii. Un șir de întreprinderi și organizații plătesc impozitul la o cotă mai joasă - de la 4,5% pînă la 30%.

2.6. Taxele vamale

Taxele vamale se percep pentru mărfurile importate din toate țările, cu excepția țărilor membre ale C.S.I. și României, cu care Republica Moldova a încheiat tratate (acorduri) privind comerțul liber. Astfel, numai o parte din mărfurile importate sînt supuse taxelor vamale. Pentru mărfurile exportate nu se percep taxe vamale.

3. Volumul încasărilor fiscale

În diagramele de mai jos este prezentată informația cu privire la evoluția încasărilor fiscale în Moldova. În 1995 (diagrama nr.1), încasările fiscale au constituit 26,1% din produsul intern brut (P.I.B.), iar încasările în bugetul asigurărilor sociale de stat - 7,6% din P.I.B. În prezent volumul încasărilor fiscale depășește cu mult indicii din anii trecuți.

Diagrama nr.1
Evoluția încasărilor fiscale
(în % față de P.I.B.)

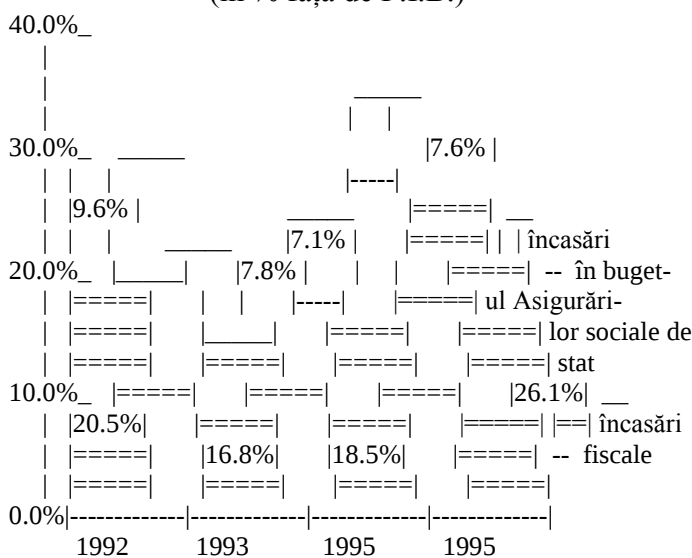
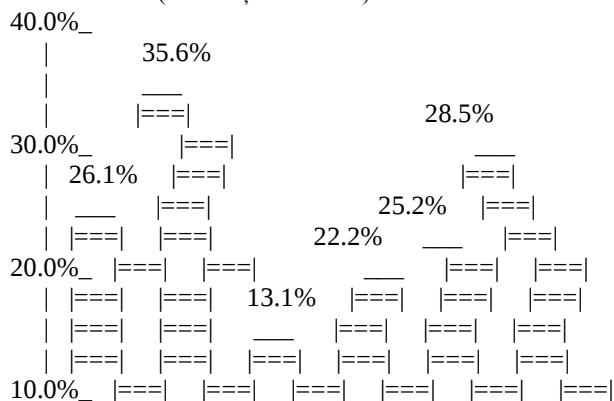

Diagrama nr.2
Perceperea impozitelor în Moldova și în alte țări
parteneri comerciali ai ei în 1995
(în % față de P.I.B.)

— - încasări fiscale

În Moldova, în comparație cu alte țări care sînt principalii ei parteneri comerciali, încasările fiscale, în raport procentual față de P.I.B., se află la nivel mediu și, după cum se vede din diagrama nr.2, constituie peste 26% față de P.I.B., în timp ce în alte țări acestea variază între 13% și 36%. Acești indici nu includ defalcările în bugetul asigurărilor sociale de stat.

În diagramele nr.3 și nr.4 este prezentată structura încasărilor fiscale în anii 1992 și 1995. Analiza indicilor generează următoarele concluzii:

a) T.V.A. și accizele constituie principalele surse de încasări fiscale, cu toate că în 1995 ponderea lor a scăzut puțin;

b) impozitul pe beneficiul întreprinderilor constituie o altă sursă importantă de încasări fiscale. Ponderea lui a crescut, deși neesențial;

c) încasările din impozitul pe venitul persoanelor fizice constituie o parte nesemnificativă a veniturilor;

d) încasările din impozitul funciar și impozitul pe bunurile imobiliare constituie partea minimă a veniturilor;

e) ponderea altor surse de venituri (inclusiv veniturile obținute de pe urma privatizării, profitul Băncii Naționale a Moldovei) a crescut considerabil.

Diagrama nr.3

Structura încasărilor fiscale în 1992
(în % față de P.I.B.)

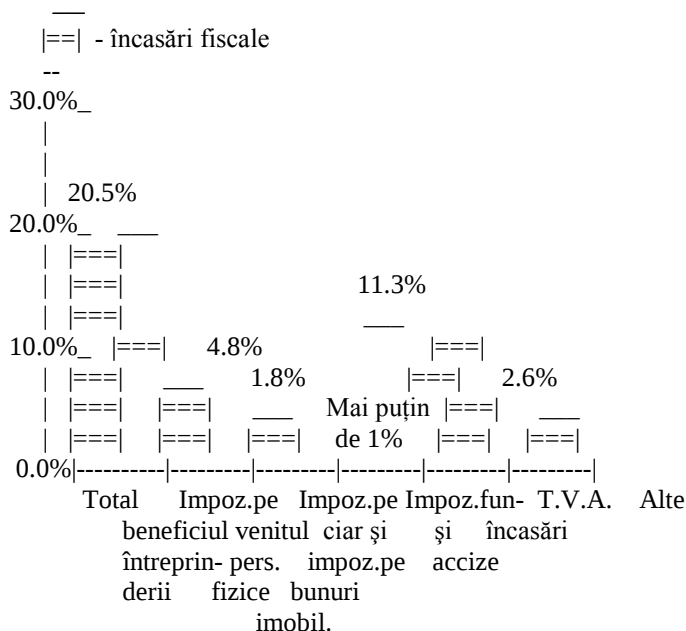

Diagrama nr.4

Structura încasărilor fiscale în 1995
(în % față de P.I.B.)

— - încasări fiscale

30.0% 26.1%

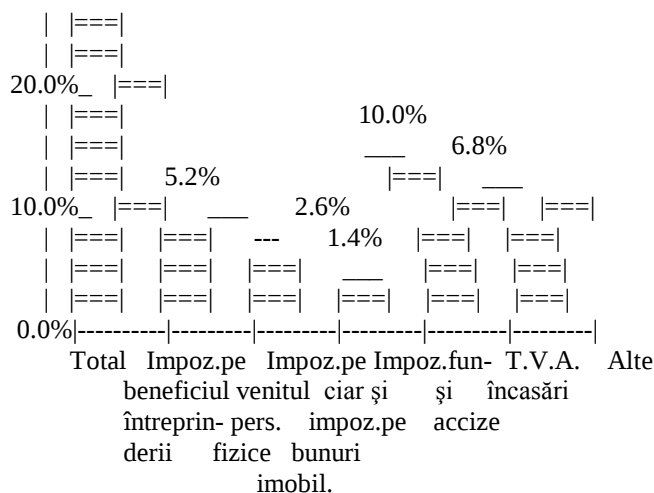

Diagrama nr.5

Diagrama nr.5 reprezintă distribuția încasărilor fiscale în ansamblu între bugetul de stat și bugetele locale. În 1995, 35% din venituri au fost încasate în bugetele locale, iar 65% - în bugetul de stat. În raport cu P.I.B., acești indici reprezintă respectiv 9,1% și 16,9%.

Distribuția încasărilor fiscale în ansamblu în 1995

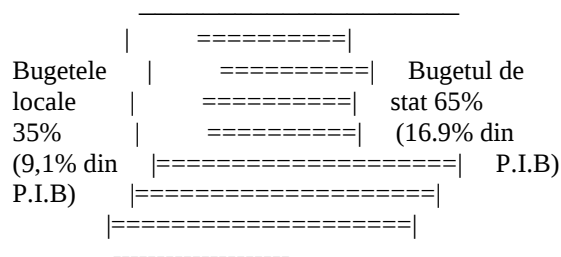
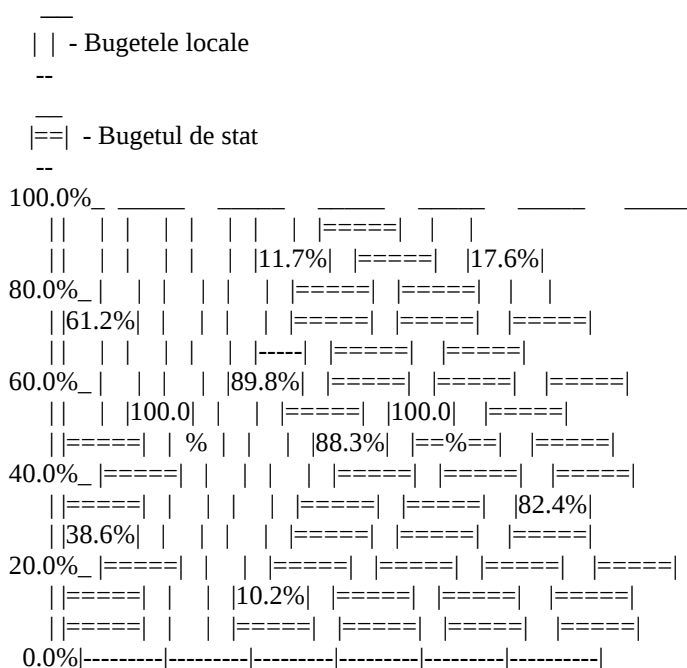

Diagrama nr.6

În diagrama nr.6 este arătată distribuția încasărilor fiscale pe tipurile lor între bugetul de stat și bugetele locale. Toate veniturile din impozitul pe venitul persoanelor fizice și din impozitul pe bunurile imobiliare sînt vîrsate în bugetele locale, iar din alte impozite în bugetele locale sînt vîrsate doar o parte din venituri.

Impoz.pe	Impoz.pe	Impoz.fun-	T.V.A.	Accize	Alte
beneficiul	venitul	ciar și		încasări	
întreprin-	pers.	impoz.pe			
derii	fizice	bunuri			
		imobil.			

4. Obiectivele reformării sistemului fiscal

Sistemul fiscal este menit să asigure o atitudine unică și echitabilă din partea statului față de toți contribuabilii, indiferent de tipul de proprietate și forma de gospodărire, să asigure crearea unei baze stabile pentru finanțarea programelor de stat și dezvoltarea sferei serviciilor. Structura acestui sistem trebuie să fie organizată astfel încât statul să poată garanta înlesniri sociale și economice unor pături ale populației și unor ramuri ale economiei.

4.1. Asigurarea dezvoltării economice

Sistemul fiscal trebuie să stimuleze dezvoltarea concurenței și asigurarea populației cu locuri de muncă, să înlăture factorii ce împiedică desfășurarea activității de întreprinzător atât de către întreprinderile cu investiții străine, cât și de către producătorii autohtoni, fapt ce ar asigura dezvoltarea economică. Cea mai simplă și mai eficientă cale de atingere a acestui obiectiv este extinderea bazei de impunere fiscală și reducerea cotelor de impozit.

Facilitățile fiscale care vor fi acordate trebuie să servească anumitor scopuri și să nu influențeze alegerea unei sau altei sfere a activității economice.

Este important ca sistemul fiscal să nu-i dezavantajeze pe agenții economici din Moldova în procesul concurenței pe piața internă și cea externă, iar competitivitatea sistemelor fiscale să fie considerată o realitate obiectivă. Totodată, cotele de impozit să nu fie mai mari decât cele existente în țările parteneri comerciali ai Moldovei.

4.2. Simplitatea

Unul din principiile de bază ale impunerii și administrării fiscale este simplitatea, care presupune:

- a) existența unui sistem inteligibil atât pentru contribuabili, cât și pentru administrația fiscală;
- b) excluderea dublei impunerii și a unor metode împovărătoare de percepere a impozitelor;
- c) excluderea din baza de impunere fiscală a contribuabililor cu venit mic;
- d) reducerea și simplificarea cerințelor față de completarea declarațiilor fiscale.

4.3. Echitatea

Sistemul fiscal trebuie să asigure distribuirea echitabilă a poverii fiscale între contribuabili. Aceasta înseamnă că persoanele fizice și juridice care se află în condiții economice egale trebuie să fie supuse impunerii fiscale în mod egal. Toate persoanele fizice cu un nivel înalt de venituri, precum și întreprinderile rentabile trebuie să plătească partea echitabilă de impozit, iar mărfurile similare trebuie să fie supuse T.V.A. sau accizelor în baza unor cote unice.

Povara impozitului pe venit și a impozitelor pe consum trebuie să fie repartizată în mod mai echitabil între mărfuri (servicii) și ramurile economiei care le produc (le prestează).

4.4. Nivelul veniturilor și stabilitatea lor

O sarcină importantă a reformei fiscale este sporirea volumului încasărilor fiscale în bugetul de stat și în bugetele locale. În prezent, încasările bugetare nu corespund necesităților economice, fapt care generează prestarea unui număr redus de servicii finanțate de la bugetul de stat, finanțarea insuficientă a unor programe sociale în domeniul științei, culturii, ocrotirii sănătății și al învățământului. Volumul insuficient de încasări fiscale constrânge Guvernul să finanțeze multe programe de stat din contul creditelor. Ca rezultat, mijloacele disponibile pentru investiții se reduc din motivul necesității

împrumutării lor de la populație.

4.5. Administrarea eficientă

Obiectivele menționate mai sus nu pot fi atinse fără o administrare fiscală eficientă. Aceasta înseamnă că:

- a) respectarea legislației fiscale trebuie să fie o sarcină de primă importanță a administrației fiscale;
- b) obligațiile fiscale trebuie să fie stabilite prompt și corect;
- c) datoriile fiscale trebuie achitate;
- d) în toate raioanele țării trebuie să se aplice un mod unic de impunere fiscală.

5. Etapele reformei fiscale

Reforma fiscală se va desfășura în șase etape principale:

- 1. Reforma sistemului de impozit pe venit.
- 2. Reforma sistemului T.V.A.
- 3. Modificarea sistemului de impunere funciară și de impunere a bunurilor imobiliare.
- 4. Perfecționarea metodelor utilizate de administrația fiscală la perceperea impozitelor.
- 5. Analiza altor surse de încasări fiscale, precum și a defalcărilor în bugetul asigurărilor sociale de stat.

6. Perfecționarea modului de distribuire a veniturilor între bugetul de stat și bugetele locale.

5.1. Reforma sistemului de impozit pe venit

Se impune perfecționarea legilor cu privire la impozitul pe beneficiu și impozitul pe venitul persoanelor fizice care va urmări:

- a) îmbunătățirea și simplificarea structurii lor;
- b) modificarea metodei de calculare a venitului impozabil;
- c) eliminarea factorilor ce defavorizează investițiile și utilizarea forței de muncă;
- d) simplificarea sistemului fiscal prin modificarea metodei de calculare a amortizării în scopul impunerii fiscale;
- e) sporirea echității sistemului fiscal.

În primul rând, trebuie îmbunătățită structura legilor cu privire la impozitele pe beneficiu și pe venit, trebuie reunite în titlul respectiv al Codului fiscal toate prevederile referitoare la impozitul pe venitul persoanelor fizice și impozitul pe beneficiu, cuprinse actualmente în peste 30 de acte legislative.

Reunirea prevederilor acestor acte legislative va înlesni elaborarea unui nou sistem unic de impunere, aplicat atât persoanelor fizice, cât și persoanelor juridice. Metodele de calculare a venitului impozabil și a cheltuielilor deductibile vor fi reexamine pentru a fi aduse în conformitate cu condițiile economiei de piață. Trecerea la noul sistem care se aplică în multe țări cu economie de piață va simplifica considerabil metoda de calculare a amortizării în scopul impunerii fiscale.

Este necesar a modifica impunerea veniturilor din investiții. În prezent, beneficiul în formă de dividende distribuit după plata tuturor impozitelor se impune la cota de 10%, chiar dacă a fost deja supus impunerii la nivelul întreprinderii. Se propune a scuti de impozite dividendele acționarilor plătite din beneficiul supus impunerii la nivelul întreprinderii. Totodată, venitul în formă de dobândă la depozitele bancare și sporul de capital trebuie să se supună impunerii pentru toate persoanele fizice, fapt ce va genera echitatea sistemului fiscal.

Actualul sistem de impozit pe beneficiu și pe venitul persoanelor fizice conține numeroase prevederi ce sporesc inechitatea sistemului și cauzează pierderea considerabilă a veniturilor din bugetul de stat, acestea urmînd a fi compensate prin mărirea cotelor de impozit pentru alți contribuabili. Se propune a revizui prevederile cu privire la acordarea de înlesniri fiscale și a studia posibilitatea folosirii lor mai eficiente.

5.2. Reforma sistemului T.V.A.

Sistemul T.V.A. din Moldova are multe afinități cu sistemul T.V.A. din alte țări și se caracterizează printr-o bază largă de impunere fiscală, care cuprinde toate tipurile activității de întreprinzător, începînd cu sfera de producție și terminînd cu vînzarea cu amănuntul, și printr-o cotă unică de impunere egală cu 20%.

Cu toate acestea, imperfecțiunea sistemului actual generează un șir de probleme importante, care complică administrarea și reduc volumul veniturilor bugetului de stat.

În țările care nu sînt membre ale C.S.I., sistemul T.V.A. se aplică în corespundere cu criteriul destinației mărfii, adică obligațiile fiscale pentru contribuabil se determină la sosirea mărfii la locul destinației. Mărfurile importate sînt supuse T.V.A., iar cele exportate sînt scutite de ea. Datorită acestui fapt, mărfurile autohtone sînt mai competitive peste hotare.

În țările membre ale C.S.I. se aplică criteriul originii mărfii, adică mărfurile exportate se supun T.V.A., iar cele importate se scutesc de ea.

Dat fiind faptul că Moldova are legături economice nu numai cu țările membre ale C.S.I. dar și cu alte țări, în sistemul T.V.A. se folosesc ambele criterii - criteriul originii și criteriul destinației mărfii, ceea ce cauzează dificultăți atît pentru Serviciul Fiscal de Stat, cît și pentru întreprinderi.

În afară de aceasta, impozitul plătit pentru valorile materiale achiziționate nu se compensează pentru toate activitățile și cheltuielile, iar din această cauză impozitul este perceput nu de la consumatori, ci de la întreprinderi, fapt ce reduce competitivitatea întreprinderilor la mărfurile exportate în țările ce nu sînt membre ale C.S.I.

Reformarea sistemului T.V.A., trecerea la impunerea fiscală după criteriul destinației vor simplifica administrarea și vor înlătura impedimentele create la exportul producției.

5.3. Modificarea sistemului de impunere funciară

și de impunere a bunurilor imobiliare

În prezent, impunerea fiscală a pămîntului și a bunurilor imobiliare se face în mod separat.

Actualmente, cînd privatizarea a devenit o realitate, cînd se lărgeste piața imobiliară, divizarea bazei de impunere fiscală a pămîntului și a bunurilor imobiliare în două impozite separate creează o problemă de ordin juridic, politic și administrativ.

Prețurile care se vor forma cu timpul pe piață vor reflecta în măsură tot mai mare valoarea pămîntului și a bunurilor imobiliare ca o unitate-marfă unică.

Încasările fiscale din impunerea pămîntului și a bunurilor imobiliare constituie mai puțin de 1% față de P.I.B. și reprezintă sursa de bază a veniturilor bugetelor locale.

În prezent, evaluarea pămîntului și a bunurilor imobiliare este efectuată de mai multe organizații, fiecare din ele folosind metode diferite. Ca urmare, se reduce eficiența administrării și se comit inechități față de contribuabili.

Pentru a spori echitatea bazei de impunere fiscală, se propun două soluții:

a) a revizui sistemul actual de evaluare a pămîntului și a bunurilor imobiliare și a pregăti recomandări în vederea perfecționării acestui sistem;

b) a reuni într-o lege unică de impunere a averii toate legile în vigoare cu privire la impunerea pămîntului și a bunurilor imobiliare.

5.4. Perfecționarea administrării fiscale

Pentru dezvoltarea economică ulterioară a țării și încurajarea respectării benevole de către contribuabili a legislației fiscale este necesar a crea un sistem eficient și echitabil de administrare fiscală corelat cu noile relații de piață. În prezent se întreprind diferite măsuri pentru a îmbunătăți structura organizatorică a administrării fiscale, a perfecționa metodele de prelucrare și verificare a declarațiilor fiscale, de percepere a

impozitelor, reducându-se astfel obligațiile neonorate și remediindu-se modul de tratare a contribuabililor. Resurse financiare considerabile vor fi alocate pentru achiziționarea computerelor și asigurarea cu programe în vederea automatizării majorității funcțiilor Serviciului Fiscal de Stat.

5.4.1. Restructurarea administrării fiscale

O structură organizatorică ineficientă a administrării fiscale generează pierderi de timp, de resurse și obținerea unor rezultate negative. Actuala structură organizatorică va fi modificată cu scopul de a asigura folosirea mai eficientă a personalului și a mijloacelor tehnice, a accelera procesul de prelucrare a declarațiilor fiscale și a îmbunătăți metodele de administrare a Serviciului Fiscal de Stat.

În scopul optimizării administrării fiscale, pe lângă specializarea inspectorilor fiscali și soluționarea chestiunilor ce țin de restructurarea administrării, este necesar a unifica unele inspectorate teritoriale ale Serviciului Fiscal de Stat și a crea un centru pentru prelucrarea declarațiilor fiscale.

5.4.2. Îmbunătățirea auditului

Un control de audit calitativ al declarațiilor fiscale va stimula respectarea benevolă a legislației fiscale, deoarece contribuabilii vor fi conștienți de faptul că la verificarea declarațiilor datele contradictorii sau cele falsificate vor fi depistate neapărat.

În scopul folosirii eficiente a timpului de lucru al personalului Serviciului Fiscal de Stat este necesar a orienta toate eforturile spre verificarea declarațiilor fiscale. În acest scop va fi elaborat un nou sistem de selectare a declarațiilor pentru control.

5.4.3. Îmbunătățirea instruirii profesionale

Instruirea profesională continuă a inspectorilor fiscali are o importanță deosebită. Executarea legislației fiscale va fi eficientă numai în cazul în care lucrătorii Serviciului Fiscal de Stat vor avea o pregătire profesională înaltă, vor fi stimulați și munca lor va fi organizată corect. Pregătirea tehnică a inspectorilor fiscali, asigurată de Serviciul Fiscal de Stat, se va completa cu organizarea cursurilor de studiere a noilor metode de control și administrare.

5.4.4. Tratarea echitabilă a contribuabililor

Organele Serviciului Fiscal de Stat poartă răspundere pentru corectitudinea calculării obligațiilor fiscale, pentru perceperea sumei calculate a impozitului și crearea condițiilor egale pentru toți contribuabilii. Contribuabilii trebuie să aibă posibilitatea de a contesta deciziile organelor fiscale în cazul în care ele contravin legislației. Este necesar a crea un sistem obiectiv de contestare, întărind astfel încrederea contribuabililor în statornicia și echitatea sistemului fiscal.

5.4.5. Îmbunătățirea metodelor de percepere a impozitelor

În scopul reducerii numărului mare de restanțe la obligațiile fiscale este necesar a întreprinde măsuri eficiente în vederea percepției impozitelor. Față de datoriile neachitate măsuri urgente se vor întreprinde pînă la momentul cînd perceperea lor va deveni imposibilă. Aceasta se referă în special la impozitele care se percep de la sursa de plată, adică de la persoana juridică, precum și la T.V.A., la accize.

Inspectorii care lucrează în sistemul de percepere a impozitelor vor face studii profesionale speciale. Se vor elabora regulamente care le vor permite conducătorilor Serviciului Fiscal de Stat să supravegheze acest proces de instruire. Serviciul Fiscal de Stat va fi autorizat să perceapă prin executare silită impozitele și să obțină informația de care are nevoie pentru a depista sumele pe care contribuabilul a încercat să le tănuiască.

5.4.6. Prelucrarea declarațiilor fiscale

Este important ca declarațiile fiscale să fie completate corect și la timp, să conțină informația necesară pentru calcularea obligațiilor fiscale ale contribuabililor și pentru stabilirea de către Serviciul Fiscal de Stat a autenticității informației. Folosirea computerelor la prelucrarea și evaluarea declarațiilor fiscale revendică prezentarea informației într-un mod ce ar facilita procesul de computerizare.

Va fi studiat minuțios volumul informației pe care declarațiile fiscale trebuie să-l conțină, precum și frecvența prezentării lor, pentru a evita împovărarea excesivă a contribuabililor și a cruța timpul de lucru al personalului Serviciului Fiscal de Stat.

În cadrul sistemului de respectare benevolă a legislației fiscale este foarte important ca Serviciul Fiscal de Stat să întreprindă măsuri pentru identificarea persoanelor fizice și juridice care se eschivează de la completarea declarațiilor fiscale. Fiind aproape sigur că nu-l amenință riscul de a fi depistat în cazul când nu completează declarația fiscală, contribuabilul nu va respecta legislația fiscală.

Persoanele care nu completează declarațiile fiscale vor fi depistate prin compararea informației din rețelele computerizate.

5.4.7. Computerizarea sistemului fiscal

Odată cu introducerea declarațiilor fiscale pentru persoanele fizice, precum și în legătură cu faptul că sistemul T.V.A. și cel al accizelor sînt destul de complicate, va fi imposibil a prelucra cu mijloacele existente toată informația ce se referă la impunerea fiscală. Fără un sistem automatizat integrat de prelucrare a datelor, Serviciul Fiscal de Stat nu va putea să-și îndeplinească eficient funcțiile.

Inevitabila suprasolicitare informațională a Serviciului Fiscal de Stat va fi înlăturată prin elaborarea unui plan coordonat de aplicare a mecanismelor optimale și accesibile de administrare, de folosire a sistemelor de computere și a specialiștilor de calificare înaltă.

A perfecționa administrarea fiscală înseamnă a schimba metodele și regulile de supunere controlului atît a contribuabililor care prezintă declarații fiscale, cît și a celor care nu le prezintă. Pentru a aplica metode noi, Serviciul Fiscal de Stat trebuie să fie gata să examineze un număr enorm de declarații fiscale. Cu mijloacele existente va fi imposibil de a le analiza. Serviciul Fiscal de Stat trebuie să aplice o tehnologie computerizată, să dispună de un sistem de computerizare centralizat cu capacitate tehnică de prelucrare a unui număr sporit de declarații fiscale. Aceasta se poate realiza prin implementarea serverului computerizat, conectat la alte centre informaționale mai mici și la alte computere cu o capacitate mai mică. Un astfel de sistem trebuie să recepționeze și să transmită în mod automat informația altor beneficiari.

Aplicînd această metodă, Serviciul Fiscal de Stat poate crea un sistem integrat pentru păstrarea informației referitoare la contribuabili, fapt ce va necesita folosirea unor sisteme cu capacități mari de păstrare a informației și cu o viteză mare de prelucrare a datelor.

Esența computerizării Serviciului Fiscal de Stat constă în crearea unui grup care va elabora modelele de computerizare. În decurs de doi ani, grupul de specialiști, alcătuit din 8-12 programatori și analiști, va elabora programe pentru evidența documentară, calcularea obligațiilor fiscale, prelucrarea declarațiilor fiscale și controlul asupra circulației mijloacelor bănești. Acești specialiști vor organiza și instruirea beneficiarilor din subdiviziunile teritoriale ale Serviciului Fiscal de Stat, vor elabora o rețea de comunicare care să asigure transmiterea fără dificultăți a informației din raioane la banca centrală de date a Centrului de computerizare.

Se planifică a procura computerele și programele necesare pentru Serviciul Fiscal de Stat. Finanțarea se va efectua din contul creditului acordat de Banca Mondială.

5.5. Analiza altor surse de încasări fiscale

În afară de impozitele menționate, în Moldova există și alte impozite și taxe, unele din ele fiind neeficiente și neraționale. În majoritatea cazurilor, cheltuielile administrative pentru

perceperea lor depășesc suma veniturilor încasate. De aceea, este important a revizui toate impozitele și taxele, renunțând la unele din ele.

Se impune revizuirea cotei de impozit în bugetul asigurărilor sociale de stat. Întrucât în prezent nu se prevăd modificări în ce privește suma veniturilor vărsate în acest buget, ar fi rațional de a schimba metoda de finanțare a lui.

5.6. Perfecționarea modului de distribuire a veniturilor între bugetul de stat și bugetele locale

Una din problemele cu care se confruntă statul este asigurarea autorităților administrației publice locale cu mijloacele necesare pentru realizarea activităților planificate. Autonomia autorităților administrației publice locale rezidă în capacitatea de a încasa veniturile fiscale și a exercita controlul asupra calității serviciilor prestate populației.

În 1996 veniturile obținute de la impozitul pe bunurile imobiliare, de la impozitul funciar și impozitul pe venitul persoanelor fizice au fost vărsate în volum deplin în bugetele locale. De la 40% la 70% din veniturile obținute de la impozitul pe beneficiul întreprinderilor și de la 10% la 30% din veniturile obținute de la T.V.A. de asemenea au fost vărsate în bugetele locale. Veniturile de la accize și taxele vamale au fost vărsate în bugetul de stat.

Avantajul actualului sistem fiscal este administrarea fiscală unică. Dezavantajul principal al acestui sistem constă în faptul că autoritățile administrației publice locale sînt limitate în acțiunile de adaptare a sistemului fiscal la necesitățile proprii. Problema-cheie constă în a determina gradul de autonomie care ar putea fi acordată autorităților administrației publice locale la stabilirea nivelului serviciilor prestate populației și a sursei de finanțare a lor.

6. Dispoziții finale

În prezent Ministerul Finanțelor, cu concursul experților străini, a definitivat pregătirea a două titluri ale Codului fiscal - "Dispoziții generale" și "Impozitul pe venit". În etapa de elaborare și examinare se află proiectul legii cu privire la taxa pe valoarea adăugată - parte componentă a Codului fiscal, una din etapele reformei fiscale.

PREȘEDINTELE

PARLAMENTULUI

Chișinău, 24 aprilie 1997.

Nr. 1165-XIII.

Dumitru MOȚPAN